

The logo for EIVOK, featuring the word "eivok" in a stylized blue font with a swoosh above the 'i'.

HÍRKÖZLÉSI ÉS INFORMATIKAI
TUDOMÁNYOS EGYESÜLET
INFORMÁCIÓBIZTONSÁGI
SZAKOSZTÁLY

The logo for MATE, featuring the word "MATE" in a green, blocky font.

MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

The logo for NMHH, featuring a stylized "nmhh" in a brown font.

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

„Az MI gondolatAI?”

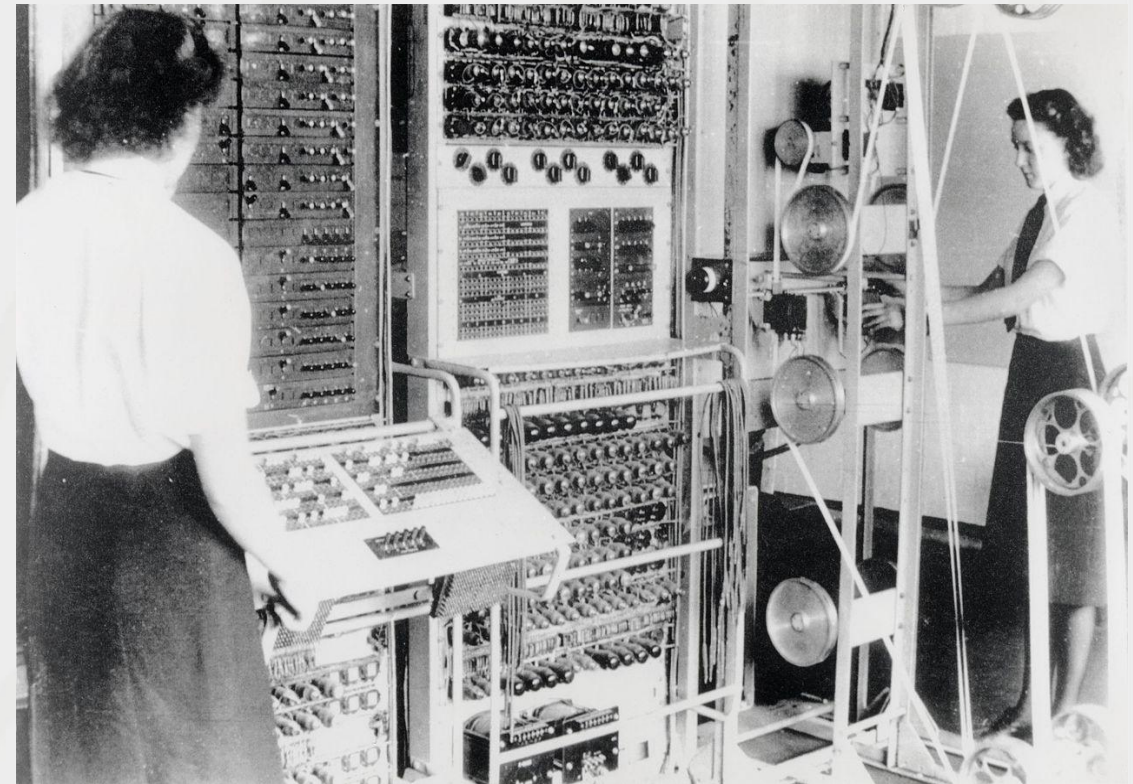
Oláh István

EIVOK alelnök
OTP Bank Nyrt.
istvan.olah@hte.hu

c. egyetemi docens
Nemzeti Közzolgálati Egyetem
olah.istvan.gyorgy@uni-nke.hu

A szoftverek (AI) uralják a fizikai eszközöket (embereket?) is !?

- 30 000 éves az első számoló eszköz
- 5.000 éves az abakusz
- 1620 logarléc
- 1623 első számológép
- 1786 TPV=regiszter
- 1812 programozható számlógép, memóriával
- 1820 TPV alapú szövőgép
- 1853 integrált „áramkör” elmélet
- 1887 statisztikai gép USA-népszámlálás
- 1936 elektromechanikus számológép
- 1939 Z1 szabadon programozható gép, No.
- **1943 Colussus Anglia, nem decimális (az AI kezdete)**
- 1944 ENIAC USA
- 1945- Neumann-elvek szerinti gépek USA (előtte Mao?)

AI történelem

- Már az első számítógép is AI machine volt
- 1960 LISP első AI „nyelv” (család)
- **1962 Hazai egyetemeken oktatott tárgyakban benne van az AI**
- 1965 ELIZA-MIT
- 1969 Szakértői rendszerek, MYCIN
- 1985 az első AI appom
- 1990 ML algoritmusok elérhetőek a civil szférában is, elsőre a fordító appok jöttek
- **1997 Garri Kaszparov-IBM Depp Blue**
- 2006 Deep learning új modellek
- 2011 IBM Watson, nyelvi modellek LLM
- 2014 GAN: Generatív Adeversial Networks
- sok az elérhető adat (de tiszta-e?), olcsó=skálázódó feldolgozási technológiák

Gondolkodik-e gép, Turing teszt?

1950 **Alan Turing**: Computing Machinery and Intelligence

A Turing-teszt e szereplős imitációs játék:

- Ember (A) – az egyik válaszadó
- Gép (B) – a másik válaszadó
- Kérdező (C) – aki ember, és nem tudja, melyik válaszadó gép, illetve ember

Alapfogalmak

- **Artificial Intelligence:** a számítástechnika azon területe, amely olyan intelligens gépek létrehozására törekszik, amelyek képesek az emberi intelligenciát megismételni vagy meghaladni.
- **Machine Learning:** a mesterséges intelligencia olyan részhalmaza, amely lehetővé teszi a gépek számára, hogy a meglévő adatokból tanuljanak, és az adatok alapján döntéseket vagy előrejelzéseket hozzanak.
- **Deep Learning:** olyan gépi tanulási technika, amelyben neurális hálózatok rétegeit használják az adatok feldolgozására és a döntések meghozatalára.
- **Generative AI:** új írott, vizuális és auditív tartalmakat hoz létre kérések vagy meglévő adatok alapján

Az AI szelleme „is” kiszabadul a palackból....

Amit az AI tud?

- **Természetes nyelvi chatbotok:** az ügyfélszolgálatról kezdve a személyre szabott korrepetáláson át az öngyilkosság-megelőzési tanácsadók képzéséig minden
- **Fejlett keresési képességek:** nem csak linkek, hanem válaszok keresése
- **Szöveggenerálás:** e-mailek, jogszabálytervezetek, szerződések, forgatókönyvek
- **Tartalom** (hang, videó, szöveg) valós idejű fordítása, átírása, elemzése és összefoglalása
- **Képfelismerés és -generálás.** (Smink felismerés, stb.)

Amit az AI tud-II?

Hack-el, és ... védekezik!

<https://nki.gov.hu/it-biztonsag-kategoria/mesterseges-intelligencia/>
https://nki.gov.hu/wp-content/uploads/2023/03/A-ChatGPT-kiberbiztonsagi-kockazatai_CTI_jelentes.pdf

Az adat- és technológiai időszakok megértése

Az adatmenedzsment fejlődésének üteme elmarad az adatmennyiség növekedésének ütemétől

Moore Törvény ideje

1971

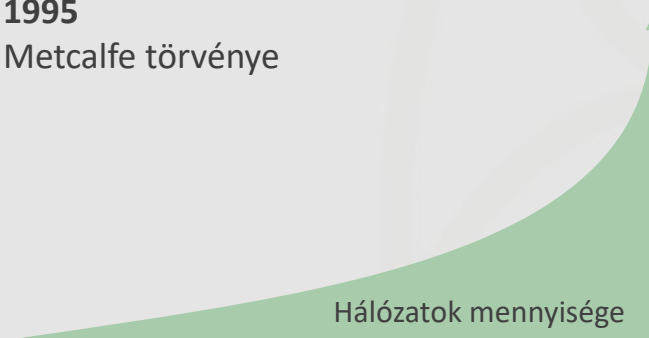
Metcalfe Törvény ideje

Hálózatok és kapcsolatok

E korszak győztesei (mint a Google, az Amazon, a Netflix, a Facebook) azzal nyertek, hogy erős digitális súlypontokat hoztak létre felhasználóik és ügyfeleik számára. Kapcsolódtak ügyfeleik életének számos aspektusához.

1995

1995
Metcalfe törvénye

Tudás, ismeret ideje

Az adatok és az MI hasznosítása

Azok a vállalatok lesznek a győztesek, amelyek kihasználják adataikat és információikat, hogy agilisek és előrejelzők legyenek, és kiváló termékeket és élményeket nyújtsanak.

Jelen

Tudás ideje

„AI” az egyik eszköz a GAP áthidalására

AI veszélyre felhívó nyilatkozatok

„A mesterséges intelligencia miatti
kipusztulás veszélyét az olyan emberiségre
leselkedő fenyegetésekkel egyenértékűen
kell kezelni, mint a világjárványok vagy az
atomháború.”

AI Kontrollok

Az adat szempontjából érdektelen, hogy:

- User hoston
- Server hoston
- Storageon
- Fentiek virtuális verzión
- Szalagon
- Lemezen
- Hordozható adathordozón
- Mobil eszközön
-
- A Felhőben van
- **AI technológia által használtan**

A védelemnek
egyenszilárdnak, és
kockázatokkal
arányosnak kell
lennie!!!

NIST AI 100-1

Artificial Intelligence Risk Management Framework (AI RMF)

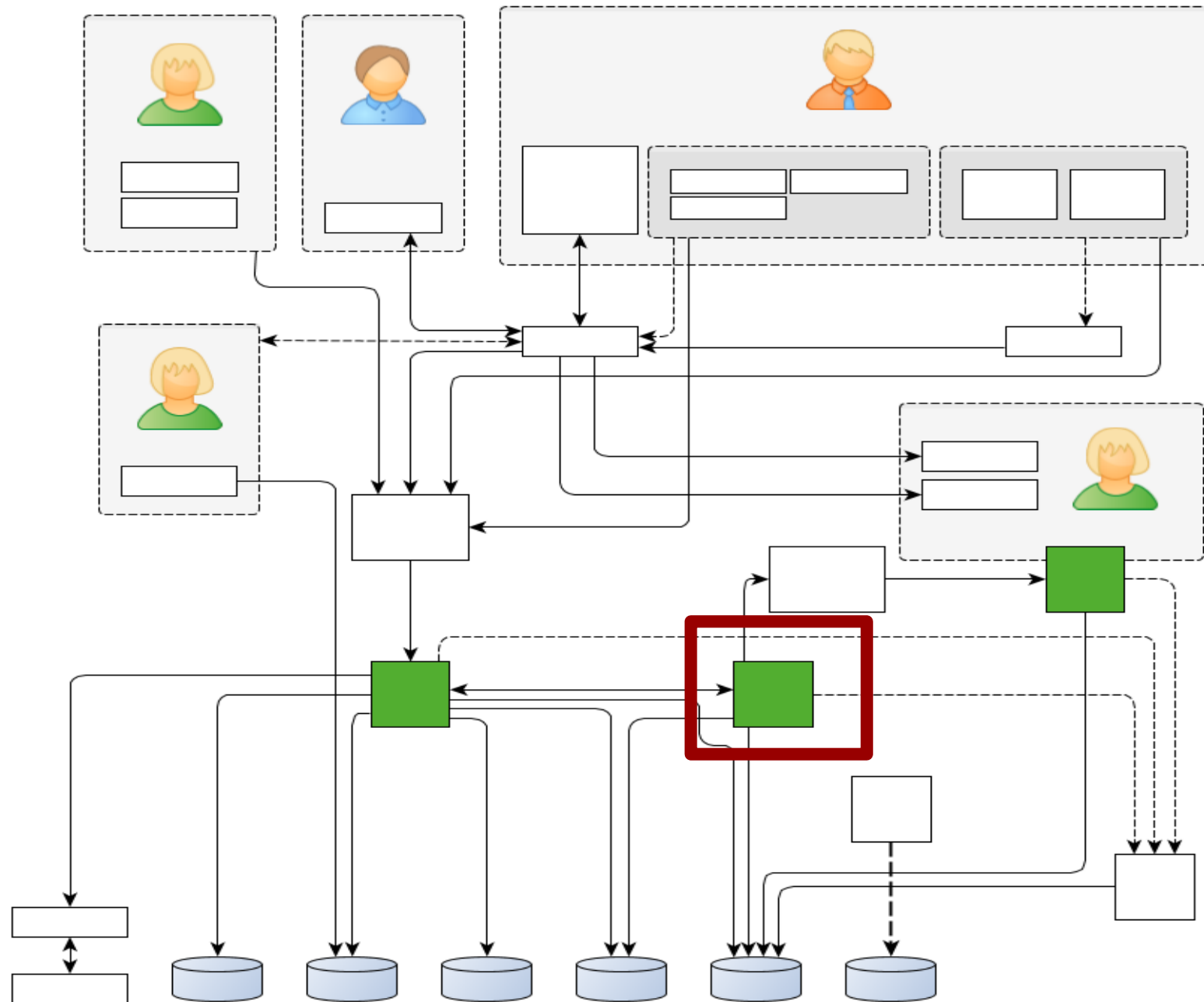
National Institute for Standards in Technology (NIST) mesterséges intelligencia-kockázati keretrendszere

- 2021-ben a Kongresszus arra utasította a NIST-t, hogy dolgozzon ki egy önkéntes keretet a megbízható mesterséges intelligencia számára
- 2023: Artificial Intelligence Risk Management Framework (AI RMF 1.0)

Célja: olyan iránymutatások és bevált gyakorlatok gyűjteménye, amelyek célja, hogy segítse a szervezeteket a mesterséges intelligencia technológiák bevezetésével és használatával kapcsolatos kockázatok azonosításában, értékelésében és kezelésében

Bővebben:

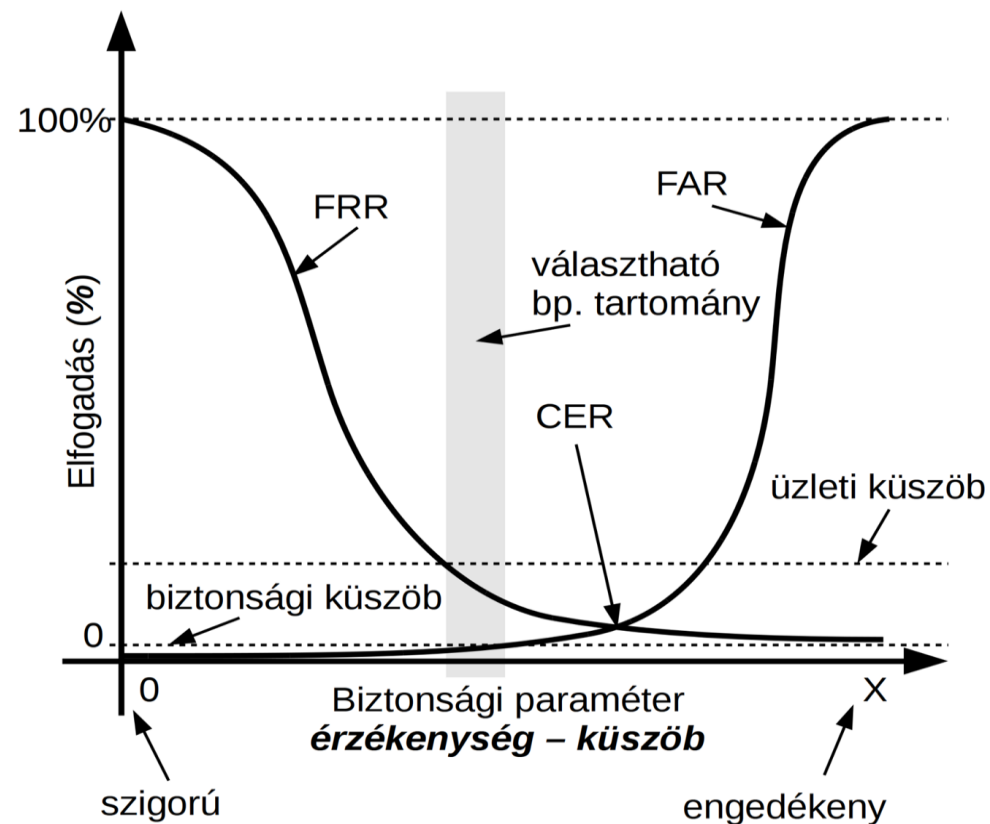
- **Érvényesség és megbízhatóság** – Az AI téves információkat is szolgáltat, amit a GenAI-ban "hallucinációnak" is neveznek. Fontos, hogy a vállalatok validálni tudják, **hogyan az általuk alkalmazott mesterséges intelligencia pontos-, és megbízható-e**
- **Biztonságosság** – Annak biztosítása, hogy az információkat ne osszák meg más felhasználókkal, mint a hírhedt Samsung ügyben
- **Ellenállóság és biztonság** – A szervezeteknek biztosítaniuk kell, hogy az AI rendszer védett és biztonságos legyen a támadásokkal szemben és sikeresen meg tudja hiúsítani a kihasználására vagy a támadások segítésére irányuló kísérleteket
- **Átláthatóság** – Fontos, szempont **az AI működésének a megértése**, hisz nincs benne semmiféle fekete mágia
- **Adatvédelem** – Biztosítani kell, hogy a kért információk védettek és anonimizáltak legyenek a felhasználás során
- **Tisztességesség** – A káros előítéletek kezelése (például az AI arcfelismerésben gyakran előfordul elfogultság, a világos bőrű férfiakat pontosabban azonosítják, mint a nőket és a sötétebb bőrszínűeket). Ha például a mesterséges intelligenciát a bűnüldözésben használják, ennek súlyos következményei lehetnek

Integrált AI

Audit

- Külső, független szereplő
- Magyarázható, mérhető, megismerhető az eredmény
 - "Érzésre" mégis más – egyedi esetek, egyén befolyása
- A számítások irreverzibilisek
 - Az eredeti aláírás nem állítható vissza!
- Negatív hipotézis + konfidencia intervallum
→ Elvetésre került →

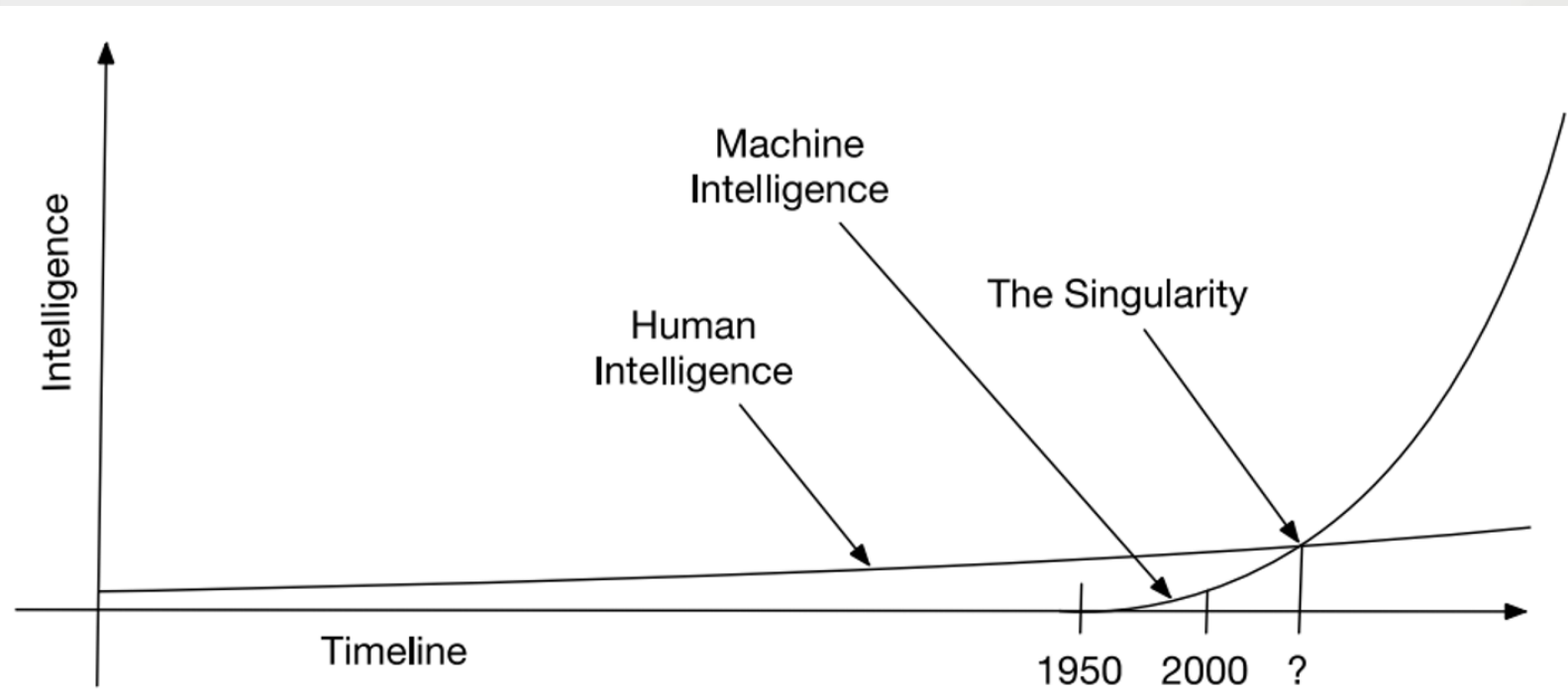

Mi, és az MI

Ez az MI magyarázható működésű, mert MI fejlesztettük, ezért lehet auditáltatni, és verifikálni is lehet.

A modell úgy tanul, olyan adaton tanul, és azt tanulja amit MI szeretnénk, és nem azt amit mások!

Szingularitás?

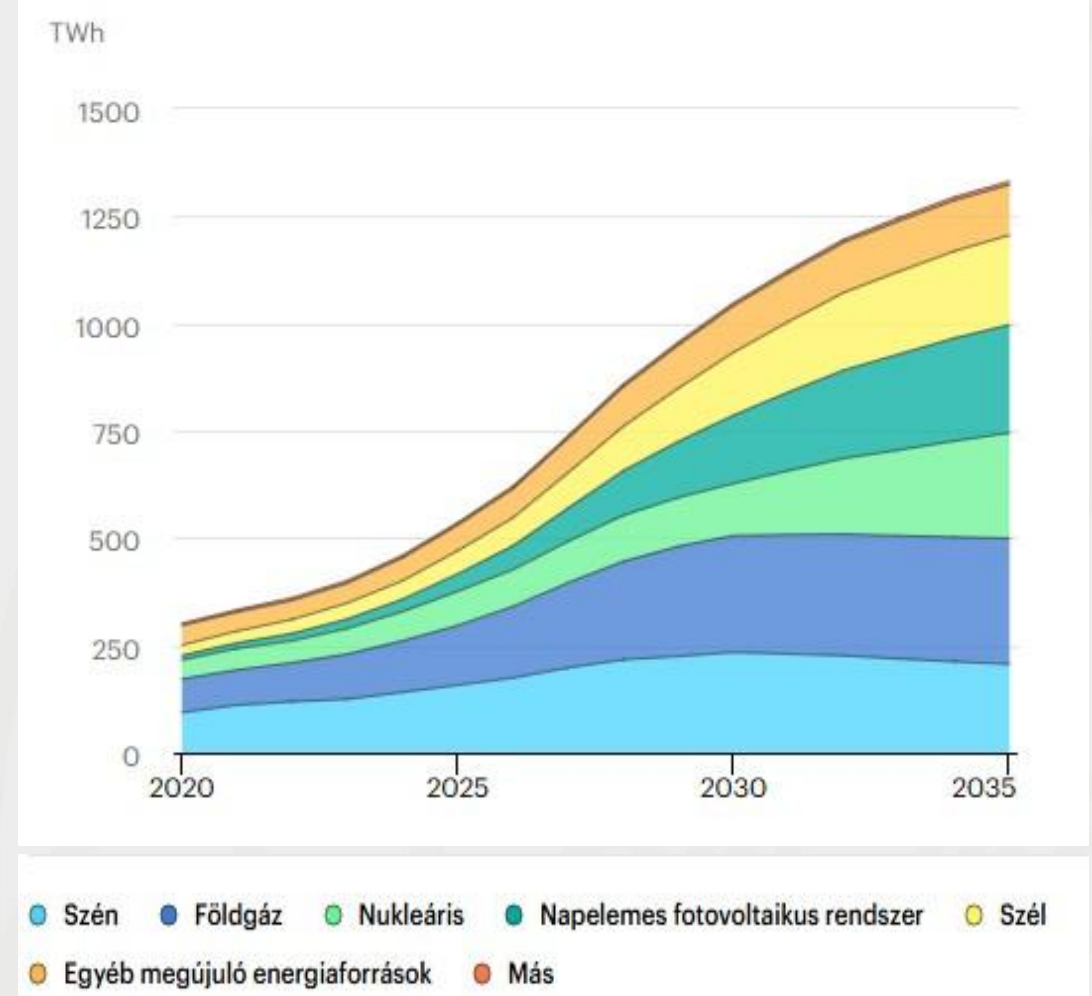
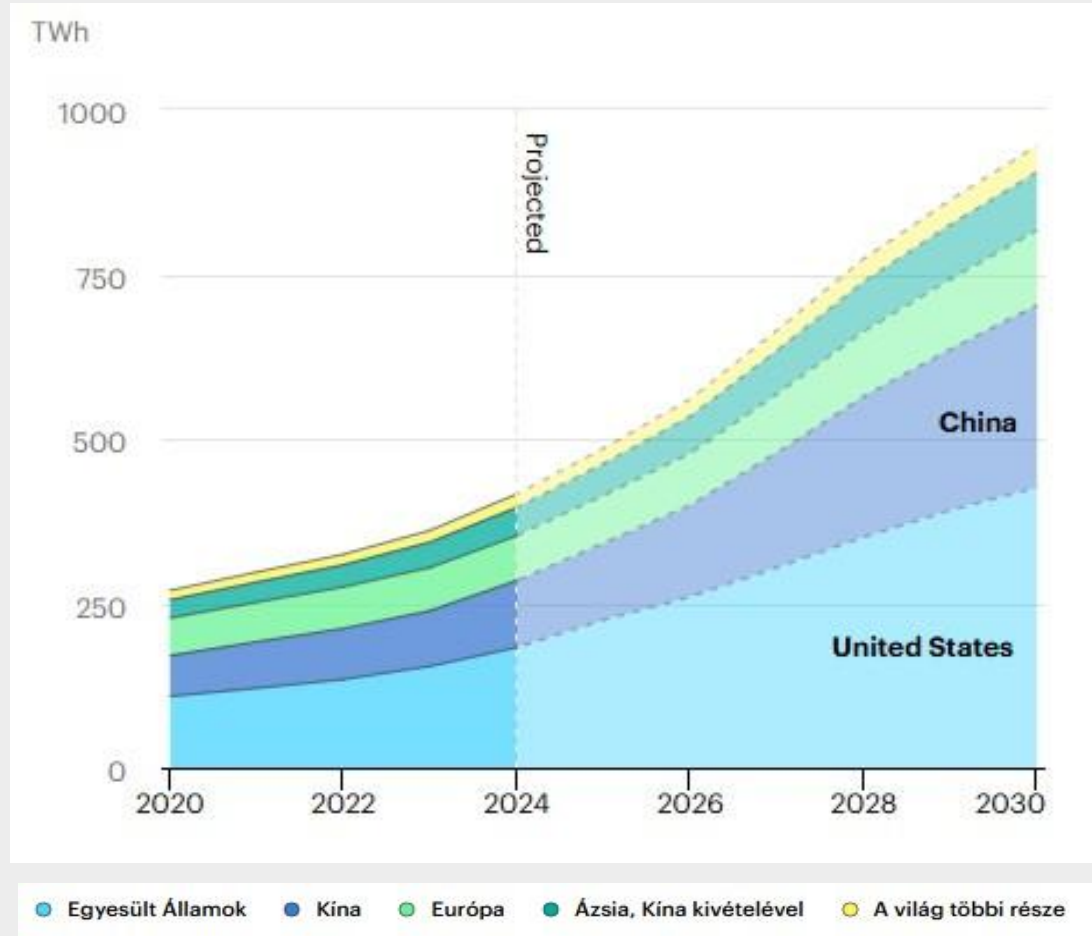
Forrás: Tóth Márton EIVOK-40

Forrás: Microsoft Copilot

Környezetvédelem-AI

Adatközpontok energia igénye, és forrás mix:

Fókusz a jövőben?

Kvantumbiztonság!
Kvantum+Felhő+AI?

Biológia + Matek processzorok

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Oláh István
c. egyetemi docens, CDPSE, EIV, MBA

olah.istvan.gyorgy@uni-nke.hu

olah.istvan@uni-obuda.hu

uni-nke.hu